

Δελτίο Τύπου Λουξεμβούργο, 20 Νοεμβρίου 2018

Θετικός εν γένει ο αντίκτυπος της οδηγίας για τις πλημμύρες του 2007, χρειάζονται όμως βελτιώσεις στον σχεδιασμό και την υλοποίηση, προειδοποιούν οι ελεγκτές

Η οδηγία της ΕΕ του 2007 συνετέλεσε στην πρόοδο όσον αφορά την αξιολόγηση των κινδύνων, αλλά τώρα είναι η ώρα να βελτιωθούν ο σχεδιασμός και η υλοποίηση, σύμφωνα με νέα έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Οι ελεγκτές προειδοποιούν ότι εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές προκλήσεις που αφορούν την ακόμη πληρέστερη ενσωμάτωση των πτυχών της κλιματικής αλλαγής, της ασφάλισης έναντι των πλημμυρών και του χωροταξικού σχεδιασμού στη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας. Επικρίνουν δε τις αδυναμίες που υπάρχουν στην κατανομή της χρηματοδότησης.

Η συχνότητα των πλημμυρικών συμβάντων στην Ευρώπη έχει ενταθεί από το 1985 και έπειτα. Τα τελευταία χρόνια έχουν καταγραφεί υπερδιπλάσιες αστραπιαίες πλημμύρες μεσαίας έως μεγάλης έντασης σε σχέση με τα τέλη της δεκαετίας του '80. Όσο το κλίμα αλλάζει, η ΕΕ βιώνει εντονότερες βροχοπτώσεις και καταιγίδες και άνοδο της στάθμης της θάλασσας. Σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος, οι συνέπειες από τις πλημμύρες ποταμών, τις πλημμύρες από βροχή και τις παράκτιες πλημμύρες στην Ευρώπη πρόκειται να επιδεινωθούν συνολικά, λόγω της αύξησης της έντασης και της συχνότητας των πλημμυρών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Κατά τη διακυβερνητική επιτροπή για την κλιματική αλλαγή (IPCC) και άλλες ερευνητικές πηγές, η ένταση των φαινομένων βροχοπτώσεων είναι πιθανό να αυξηθεί σε όλη την Ευρώπη και η στάθμη της θάλασσας θα συνεχίσει να ανεβαίνει. Σύμφωνα με έρευνες, οι ζημιές που θα προκληθούν από πλημμύρες αναμένεται να ανέλθουν σε 20 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως έως τη δεκαετία του 2020, σε 46 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως έως τη δεκαετία του 2050 και σε 98 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως έως τη δεκαετία του 2080.

Οι ελεγκτές εξέτασαν κατά πόσον η πρόληψη, η προστασία και η ετοιμότητα έναντι των πλημμυρών, όπως ρυθμίζονται στην οδηγία για τις πλημμύρες, βασίζονταν σε εμπεριστατωμένη ανάλυση και εάν η προσέγγιση που χρησιμοποιήθηκε ήταν πιθανόν να είναι αποτελεσματική. Επισκέφθηκαν έργα σε λεκάνες απορροής οκτώ κρατών μελών –Σλοβενία, Ιταλία, Ισπανία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Βουλγαρία, Αυστρία και Τσεχική Δημοκρατία,– όπως και τις Κάτω Χώρες.

«Εξακολουθούν να υφίστανται σημαντικές προκλήσεις για το μέλλον, οι οποίες αφορούν την ακόμη πληρέστερη ενσωμάτωση των πτυχών της κλιματικής αλλαγής, της ασφάλισης έναντι πλημμυρών και του χωροταξικού σχεδιασμού στη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας. Οι πλημμύρες μπορούν να προκαλέσουν τραυματισμό, απώλειες ζωής, σημαντικό οικονομικό κόστος, ζημιές στο περιβάλλον και στην πολιτιστική κληρονομιά.»
δήλωσε ο Phil Wynn Owen, Μέλος του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου και αρμόδιος για την έκθεση.
«Διαπιστώσαμε ότι η οδηγία της ΕΕ για τις πλημμύρες του 2007 είχε συνολικά θετικό αντίκτυπο, όμως τα σχέδια υλοποίησης έπασχαν από αδυναμίες στην κατανομή της χρηματοδότησης.»

Σκοπός του παρόντος δελτίου Τύπου είναι η παρουσίαση των κύριων μηνυμάτων της ειδικής έκθεσης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Το πλήρες κείμενο της έκθεσης διατίθεται στον ιστότοπο του ΕΕΣ www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – Εκπρόσωπος Τύπου Τ: (+352) 4398 47063

Damijan Fišer – Υπεύθυνος Τύπου Τ: (+352) 4398 45410

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

M: (+352) 691 55 30 63

M: (+352) 621 55 22 24

Οι ελεγκτές διαπίστωσαν ότι η οδηγία βελτίωσε τον συντονισμό μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής, ιδίως μέσω του ρόλου επιτήρησης και εποπτείας της Επιτροπής και την ανταλλαγή γνώσεων και βέλτιστων πρακτικών. Διαπίστωσαν επίσης ότι όλα τα κράτη μέλη στα οποία πραγματοποιήθηκε επίσκεψη είχαν ξεκινήσει να υλοποιούν τα σχέδια διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας, αλλά ότι απαιτούνταν βελτιώσεις. Οι σχετικές με τις πλημμύρες δράσεις πάσχουν από αδυναμίες στην κατανομή της χρηματοδότησης: οι πηγές χρηματοδότησης προσδιορίζονται και εξασφαλίζονται μόνον εν μέρει στα σχέδια διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας, η χρηματοδότηση για διασυνοριακές επενδύσεις ήταν περιορισμένη και τα κονδύλια δεν διατίθεντο εν γένει σύμφωνα με τις καθορισμένες προτεραιότητες. Σε μία περιοχή λεκάνης απορροής ποταμού, οι ελεγκτές υπολόγισαν χάσμα άνω των 1,1 δισεκατομμυρίων ευρώ μεταξύ των προβλεπόμενων δαπανών και της διαθέσιμης χρηματοδότησης.

Τα περισσότερα κράτη μέλη προσέφευγαν στην ανάλυση κόστους-οφέλους προκειμένου να επιτύχουν την καλύτερη σχέση ποιότητας/τιμής, ωστόσο οι ελεγκτές διαπίστωσαν κάποιες αδυναμίες στη χρήση τους. Στα δύο τρίτα των κρατών μελών, τα σχέδιά τους δεν εστίαζαν σε έργα πράσινης υποδομής, τα οποία αποτελούν ένα οικονομικά αποδοτικό μέσο για τη μείωση του κινδύνου πλημμύρας. Ένα κράτος μέλος είχε σχεδιάσει να χρησιμοποιήσει γκρίζα υποδομή, από σκυρόδεμα, για την ενίσχυση όχθης ποταμού μήκους έξι χιλιομέτρων όχθης ποταμού, χωρίς να εξετάσει κάποια λύση με πράσινη υποδομή.

Οι ελεγκτές προειδοποιούν ότι εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές προκλήσεις για το μέλλον, οι οποίες αφορούν την ακόμη πληρέστερη ενσωμάτωση των πτυχών της κλιματικής αλλαγής, της ασφάλισης έναντι των πλημμυρών και του χωροταξικού σχεδιασμού στη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας. Παραδείγματος χάριν, τα κράτη μέλη στα οποία πραγματοποιήθηκε επίσκεψη δεν ήταν σε θέση να συνυπολογίσουν τον αντίκτυπο της κλιματικής αλλαγής στο μέγεθος, τη συχνότητα και την τοποθεσία εκδήλωσης των πλημμυρών. Πέραν αυτού, τα κράτη μέλη χρησιμοποιούσαν συνήθως ιστορικά στοιχεία, γεγονός που ενέχει τον κίνδυνο να μην αντανακλώνται οι μελλοντικές καιρικές συνθήκες ή πιθανές αλλαγές στη συχνότητα και τη σφοδρότητα των πλημμυρών.

Οι ελεγκτές διατυπώνουν σειρά συστάσεων προς την Επιτροπή και συγκεκριμένα:

- να βεβαιωθεί ότι τα κράτη μέλη βελτιώνουν την υποχρέωση λογοδοσίας μέσω του προσδιορισμού ποσοτικά και χρονικά προσδιορισμένων στόχων για τις δράσεις που σχετίζονται με τις πλημμύρες στα οικεία σχέδια διαχείρισης των κινδύνων πλημμύρας,
- να εξετάσει κατά πόσον τα κράτη μέλη προσδιορίζουν πηγές χρηματοδότησης προκειμένου να καλύψουν τις ανάγκες που διαπιστώνονται στα σχέδια διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας και καθορίζουν σχετικό χρονοδιάγραμμα, μεταξύ άλλων και για διασυνοριακές δράσεις σε διεθνείς λεκάνες απορροής ποταμού,
- να συγχρηματοδοτεί αντιπλημμυρικά μέτρα μόνον εφόσον τα σχετικά έργα έχουν λάβει προτεραιότητα βάσει αντικειμενικών και συναφών κριτηρίων, όπως η ύπαρξη ανάλυσης κόστους-οφέλους και, κατά περίπτωση, βάσει κριτηρίου το οποίο λαμβάνει υπόψη τον διασυνοριακό αντίκτυπο των έργων,
- να επιβάλει τη συμμόρφωση των νέων αντιπλημμυρικών υποδομών που προσδιορίζονται στα σχέδια διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας των κρατών μελών με την οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα,
- να εξακριβώνει, κάθε φορά που υποβάλλεται αίτημα για συγχρηματοδότηση από την ΕΕ, εάν τα κράτη μέλη έχουν αναλύσει τη σκοπιμότητα εφαρμογής σημαντικών πράσινων μέτρων,
- να ελέγχει εάν τα σχέδια διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας των κρατών μελών περιλαμβάνουν μέτρα για τη βελτίωση της γνώσης, καθώς και τα απαραίτητα εργαλεία για την κατανόηση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, περιλαμβανομένων των αστραπιαίων πλημμυρών και της ανόδου της στάθμης της θάλασσας, καθώς και το κατά πόσον ενσωματώνουν καλύτερα τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας,
- να ελέγξει εάν τα κράτη μέλη έχουν προγραμματίσει δράσεις για την ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με τα οφέλη της ασφαλιστικής κάλυψης έναντι των κινδύνων πλημμύρας και για την αύξηση του επιπέδου κάλυψης,

- να εξακριβώσει κατά πόσον τα κράτη μέλη έχουν χρησιμοποιήσει τα σχέδια διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας τους προκειμένου να αξιολογήσουν τον βαθμό στον οποίο οι κανόνες χωροταξικού σχεδιασμού των κρατών μελών σχεδιάζονται κατάλληλα και εφαρμόζονται αποτελεσματικά σε περιοχές που κινδυνεύουν από πλημμύρες.

Σημείωμα προς τους συντάκτες

Αποκλείσαμε από την εμβέλεια του ελέγχου μας τις δράσεις έκτακτης ανάγκης και αποκατάστασης. Δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για τις πλημμύρες.

Το ΕΕΣ πρόκειται να δημοσιεύσει σύντομα ειδική έκθεση για την ερμηνεία στην ΕΕ.

Το ΕΕΣ παρουσιάζει τις ειδικές εκθέσεις του στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο της ΕΕ, καθώς και σε άλλους ενδιαφερομένους, όπως τα εθνικά κοινοβούλια, παράγοντες του αντίστοιχου κλάδου και εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών. Στη συντριπτική πλειονότητά τους, οι συστάσεις που διατυπώνουμε στις εκθέσεις μας υλοποιούνται. Αυτό το υψηλό ποσοστό αποδοχής τους αποδεικνύει τον θετικό αντίκτυπο του έργου μας στους πολίτες της ΕΕ.

Η ειδική έκθεση αριθ. 25/2018, με τίτλο «Οδηγία για τις πλημμύρες: πρόοδος ως προς την αξιολόγηση των κινδύνων, ανάγκη βελτίωσης του σχεδιασμού και της υλοποίησης», είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο του ΕΕΣ (eca.europa.eu) σε 23 γλώσσες της ΕΕ.